

Izvešće o evaluaciji programa

„Dalmatinski suvenir“

2022./23.

Split, lipanj 2023.

Sadržaj

1. Uvod	3
1.1. Odabir učeničkih zadruga	4
2. Evaluacija programa Dalmatinski suvenir	5
2.1. Opći podatci	5
3. Evaluacija voditelja učeničkih zadruga	7
3.1. Prijava i odabir projekata	7
3.2. Financiranje	9
3.3. Voditeljice programa	10
3.4. Dojmovi učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika	11
3.4.1. Učenici	11
3.4.2. Odgojno obrazovni djelatnici	12
3.5. Samoprocjena voditelja UZ	13
3.6. Osvrt na cjelokupni program	15
3.7. Festival izvrsnosti	18
3.8. Zaključne napomene voditelja UZ	21
4. Evaluacija učenika	22
4.1. Festival izvrsnosti	30
5. Zaključak	33

1. Uvod

**Izvršnost nije cilj.
Izvršnost je stav!**

Centar izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije (CI SDŽ) ustanova je koja za cilj ima pružanje potpore identifikaciji, praćenju i cjelovitom razvoju visokomotiviranih i potencijalno darovitih učenika u našoj županiji. Uz izvanškolske programe koje provodi tijekom godine za potencijalno darovite učenike u područjima matematike, informatike, novih tehnologija i prirodoslovlja, CI SDŽ provodi i izvannastavne interdisciplinarne programe koji se provode u matičnim školama. Jedan od njih je i program „*Dalmatinski suvenir*“, koji provodimo četvrtu godinu za redom.

Više informacija o aktivnostima i programima CI SDŽ potražite na:

našim službenim stranicama www.ci-sdz.hr

te na Facebooku ((<https://www.facebook.com/cisdz.hr>),

Instagramu (https://www.instagram.com/centar_izvrsnosti_sdz/)

YouTube-u (<https://www.youtube.com/channel/UCNllcpaomfZlipYgeiaT7Gg>

ili nas kontaktirajte putem info@ci-sdz.hr.

Opći cilj programa „*Dalmatinski suvenir*“ je poticanje i razvijanje kreativnosti, inicijative i poduzetništva kod visokomotivirane i potencijalno darovite djece i mladih. Projekt se odvija u matičnim školama kao interdisciplinarna izvannastavna aktivnost u okviru postojećih učeničkih zadruga, a **cilj mu je omogućiti djeci i mladima koji pokazuju interes i darovitost u području poduzetništva razvoj poduzetničkih kompetencija kroz iskustvo izrade cjelovitog proizvoda, od ideje, preko izrade i proizvodnje, do marketinga i prodaje.**

Poziv za sudjelovanje u projektu bio je upućen svim zainteresiranim osnovnim i srednjim školama u našoj županiji te osnovnim školama u Ličko-senjskoj županiji, s obzirom da je ovogodišnji program djelomično financiran sredstvima projekta „Jadranski regionalni znanstveni centar za razvoj vještina u području STEM-a, IKT-a, poduzetništva i aktivnog građanstva“- Jadranski RZC STEM. Cilj natječaja je sufinanciranje programa učeničkih zadruga koje djeluju u odgojno-obrazovnim ustanovama na području SDŽ kroz financiranje otkupa proizvoda učeničkih zadruga u iznosu do najviše 20.000,00 kuna po učeničkoj zadruzi. Otkupljeni proizvodi učeničkih zadruga koriste se u svrhu promidžbe SDŽ i svih njezinih sastavnica pri službenim susretima, posjetima, Erasmus projektima, konferencijama i slično.

1.1. Odabir učeničkih zadruga

Na natječaj za sudjelovanje u programu „Dalmatinski suvenir“ mogle su se prijaviti sve škole i odgojno-obrazovne ustanove s područja SDŽ kao i osnovne škole s područja Ličko-senjske županije koje imaju osnovanu učeničku zadrugu te motivirane i zainteresirane učenike i djelatnike. Selekciju je izvršilo Stručno povjerenstvo programa „Dalmatinski suvenir“, a odabrani sudionici zadovoljili su uvjete za sufinanciranje koji prema javnim pozivom predviđenim kriterijima. Ukupno je odabrano 27 učeničkih zadruga.

Tablica 1.: Popis odabranih škola i učeničkih zadruga

rb	učenička zadruga	škola/ustanova
1.	Podježice	OŠ Vladimira Nazora- Postira
2.	Raž	OŠ Josipa Jovića Aržano
3.	Mosorsko zvonce	OŠ Žrnovnica
4.	Kanata	OŠ don Mihovila Pavlinovića Podgora
5.	Maslinik	OŠ prof. Filipa Lukasa
6.	Prizidnica	OŠ Slatine
7.	Brnistra	OŠ Vjekoslava Paraća Solin
8.	Biljni biseri	OŠ Ivan Duknović Marina
9.	Lavanda	OŠ Mejaši Split
10.	Lavanda i ružmarina	OŠ Jesenice Dug Rat
11.	Leut	OŠ Žnjan-Pazdigrad
12.	Lovorika	OŠ Stobreč
13.	Žuka	OŠ Bol Split
14.	Ludrum	OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića Lovreć
15.	Cvrčak	OŠ Blatine Škrape
16.	Oblica	OŠ Skalice Split
17.	Vila Jezeranka	OŠ Stjepan Radić Imotski
18.	Škrinjica	OŠ Tučepi
19.	Rašeljka	OŠ Josip Pupačić Omiš
20.	Lokvice	OŠ Lokve Gripe
21.	Zvrk	OŠ Milana Begovića Vrljka
22.	Vrisak	OŠ Ivan Goran Kovačić, Cista Velika
23.	Most	OŠ Anž Frankopan, Kosinj
24.	Učimo dok gradimo	Graditeljsko geodetska tehnička škola Split
25.	Noturno	SŠ Tina Ujevića Vrgorac
26.	Trišnja	SŠ Braća Radić Kaštel Štafilić – Nehaj
27.	GOGSS	Škola za dizajn grafiku i održivu gradnju

2. Evaluacija programa Dalmatinski suvenir

Po završetku cjelokupne provedbe programa Dalmatinski suvenir, zamolili smo voditelje učeničkih zadruga da popune upitnik o evaluaciji, kako bi nam dali povratne informacije o procesu prijave, organizaciji i provedbi te prezentaciji programa. Od 27 voditelja učeničkih zadruga koji su sudjelovali u programu, njih 20 popunilo je evaluacijski upitnik (74%). Ove godine izrađen je i evaluacijski upitnik za učenike koji su sudjelovali u Dalmatinskom suveniru, kako bismo imali priliku vidjeti i dojmove učenika o programu.

U nastavku slijedi obrada i analiza prikupljenih podataka, a koje ćemo iskoristiti u svrhu unaprjeđenja budućih provedbi ovog i sličnih projekta/programa. Nakon cjelovitog prikaza rezultata slijedi zaključak.

2.1. Opći podatci

U projektima na razini škola sudjelovali su, uz voditelje učeničkih zadruga, ostali odgojno-obrazovni djelatnici te učenici iz različitih razreda. Brojke se dosta razlikuju od škole do škole, pri čemu je najmanji broj uključenih odgojno-obrazovnih djelatnika jedan, a najveći 7, dok je najmanji broj uključenih učenika tri, a najveći 83.

Tablica 2.: Broj uključenih odgojno-obrazovnih djelatnika, voditelja učeničkih zadruga i učenika u programu Dalmatinski suvenir 2022./2023.

Kategorija	Broj uključenih
Voditelji učeničkih zadruga	27
Odgojno obrazovni djelatnici	72
Učenici	457

* napomena: nedostaju podatci za sedam učeničkih zadruga, tako da je konačna brojka veća

U odnosu na lanjske brojke manje je suradnika odgojno-obrazovnih djelatnika, ali i učenika. S jedne strane je manje sudionika (27 u odnosu na prošlogodišnjih 32), a i nedostaju podaci za sedam zadruga.

U sklopu programa Dalmatinski suvenir, dio učeničkih zadruga ostvario je suradnju različitim vanjskim suradnicima. U odnosu na program Čuvari baštine značajno je manje vanjskih suradnika, što je i logično, s obzirom na način provedbe programa. Pregled vanjskih suradnika po učeničkim zadrugama prikazan je u narednoj tablici.

Tablica 3.: Prikaz vanjskih suradnika po učeničkim zadrugama

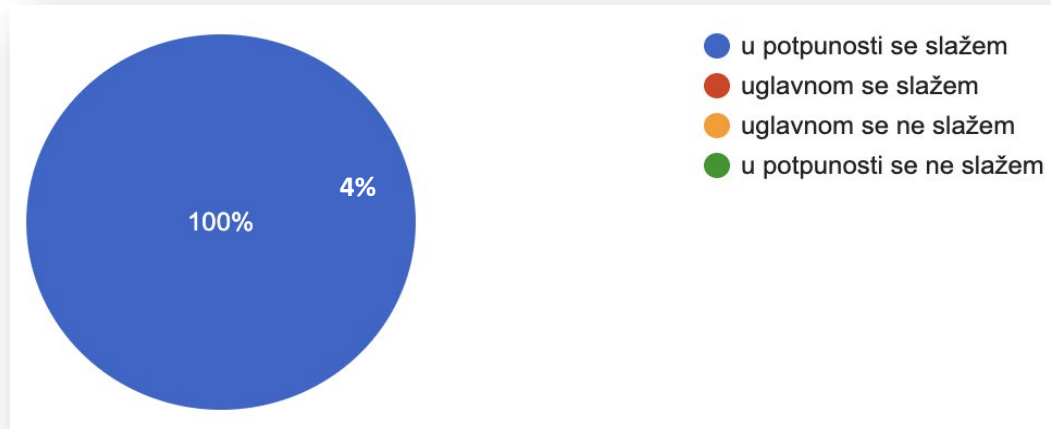
Učenička zadruga	Suradnici
UZ Prizidnica	Udruga za zaštitu prirodne i kulturne baštine Slatine
Vila Jezeranka	Marijana Pezo i Ankica Kovač
Učimo dok gradimo	Riznica spomenika kulture Geografica
Biljni biseri	TZO Marina, općina Marina
Brnistra	Dom kulture Zvonimir
Lavanda i ruzmarin	suradnici, roditelji, nekadašnji učenici
Podježice	Solana Nin, OPG Pinka, SŠ Brač, TZ Postira, PZ Postira
Notturmo	Društvo prijatelja vrgorske starine
UZ "ZVRK"	turistička zajednica
Lavanda	digitalni studio Akvarij

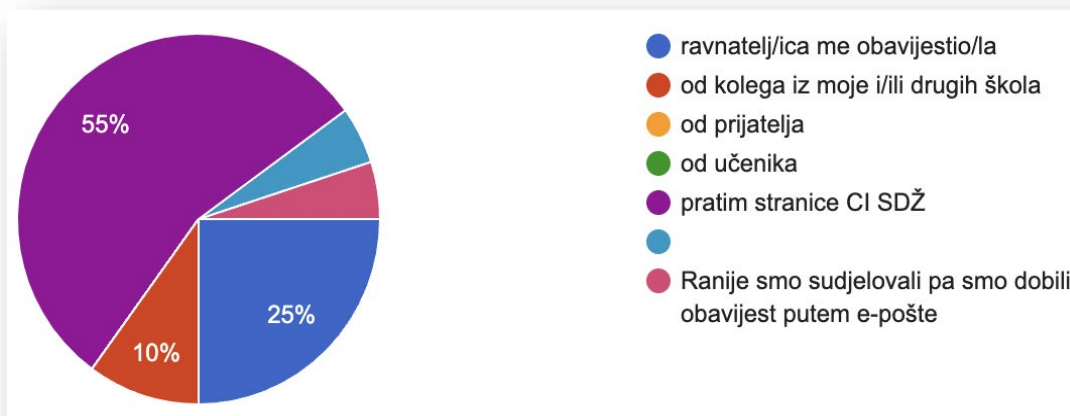
3. Evaluacija voditelja učeničkih zadruga

3.1. Prijava i odabir projekata

Slika 1.: Prikaz procjene voditelja učeničkih zadruga za tvrdnju „*Natječaj za prijavu u program "Dalmatinski suvenir" bio je jasan i razumljiv.*“

Prema odgovorima svih voditelja, javni poziv za prijavu u program „Dalmatinski suvenir“ bio je u potpunosti jasan i razumljiv.

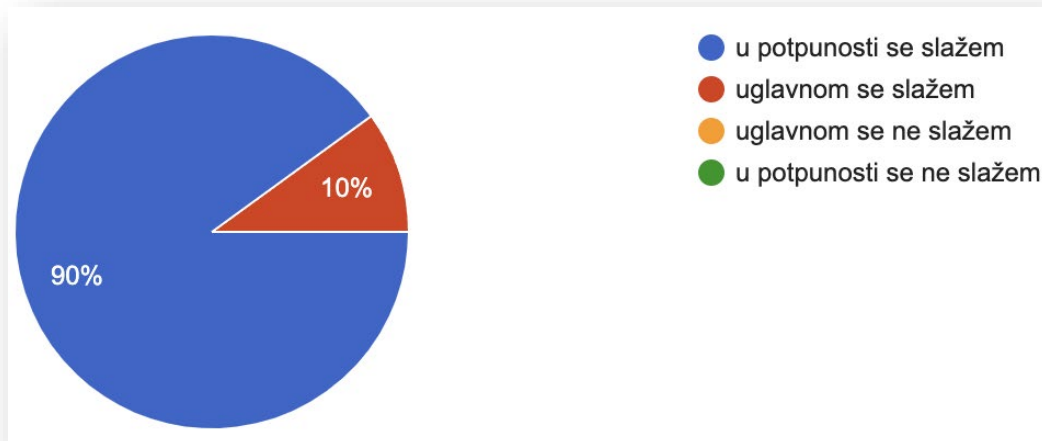
Slika 2.: Prikaz odgovora voditelja UZ za tvrdnju „*Za natječaj saznao/la sam:*“

Najveći dio voditelja UZ, njih 55% za natječaj su saznali prateći stranice CI SDŽ, njih 25% su dobili obavijest od strane ravnatelja/ice, dok je njih 10% saznalo od kolega iz škole. U

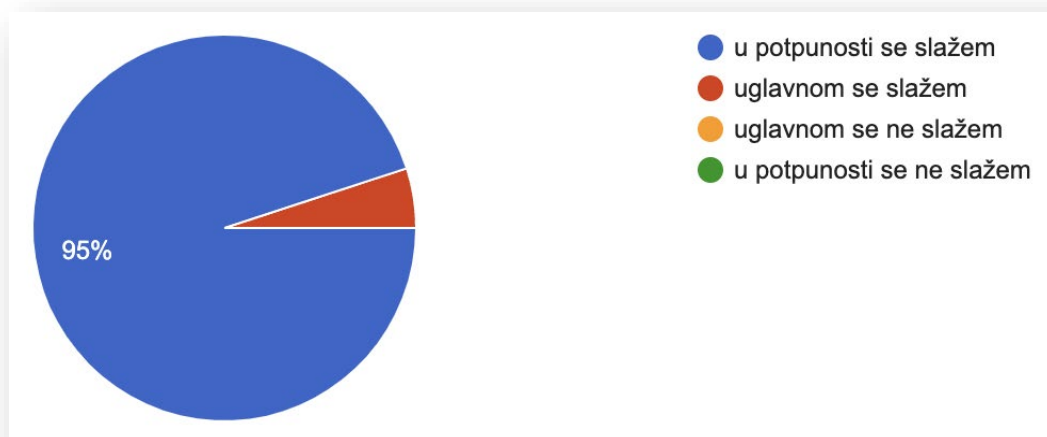

odnosu na prošlu godinu, više voditelja UZ prati naše stranice, a manje ih je dobilo obavijest od svojih ravnatelja/ica.

Slika 3.: Prikaz procjene voditelja UZ za tvrdnju „Proces bio je jednostavan, jasan i razumljiv.“

Prema procjeni 90% voditelja UZ, proces prijave projekta bio je u potpunosti jednostavan, jasan i razumljiv, a 10% voditelja se uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom.

Slika 4.: Prikaz procjene voditelja UZ za tvrdnju „Rezultati evaluacije prijave projekta bili su jednostavni, jasni i razumljivi.“

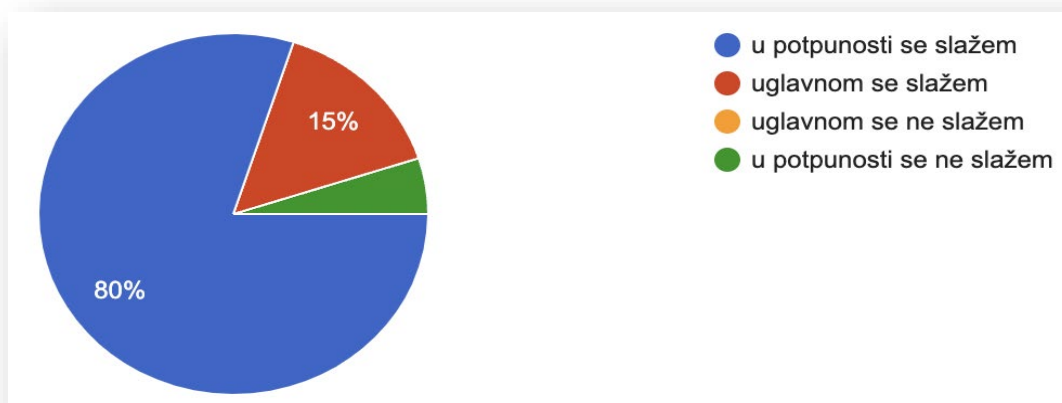
Najveći udio voditelja UZ, 95% se u potpunosti složilo s tvrdnjom da su rezultati evaluacije prijave projekta bili jednostavni, jasni i razumljivi, dok se 5% s tim uglavnom složilo.

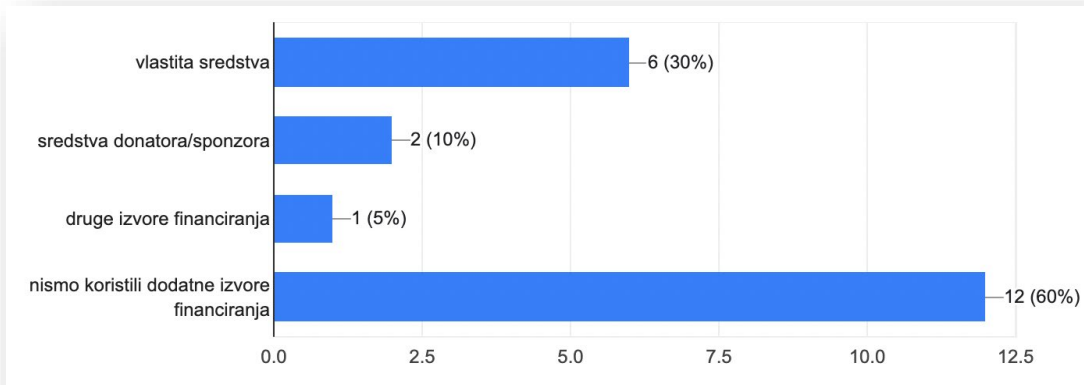
S obzirom na navedeno, može se uočiti da je voditeljima UZ proces prijave i odabira projekata u program „Dalmatinski suvenir“ bio jasan i jednostavan te da su informaciju o njegovoj provedbi većinom vidjeli prateći naše stranice ili je dobili od strane ravnatelja/ice ili kolega.

3.2. Financiranje

Slika 5.: Prikaz procjene voditelja UZ za tvrdnju „*Financijska sredstva dodijeljena temeljem natječaja bila su dostatna za realizaciju istog.*“

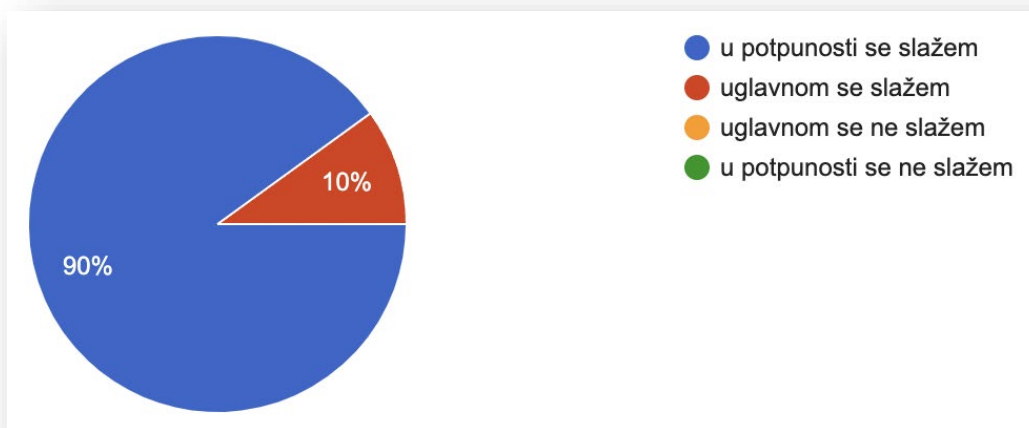
Većina voditelja UZ (80%) u potpunosti se složila s time da su financijska sredstva dodijeljena temeljem natječaja bila dostatna za realizaciju projekta, 15% s time uglavnom slaže dok se 5% u potpunosti ne slaže.

Slika 6. Korištenje financijskih sredstava izuzev onih dodijeljenih od strane CI SDŽ.

Ukupno 60% voditelja navodi da nisu bili potrebni dodatni izvori financiranja. Devet voditelja navodi da su koristili dodatna sredstva - njih šest da su uz dodijeljena koristili i vlastita sredstva, dva sredstva donatora/sponzora i jedan druge izvore financiranja.

3.3. Voditeljice programa

Slika 7.: Prikaz procjene voditelja UZ za tvrdnju „Komunikacija s voditeljicama programa bila je ugodna i korisna.“

Većina voditelja UZ, njih 90% su komunikaciju s voditeljicama programa procijenili u potpunosti ugodnom i korisnom, s čime se uglavnom slaže ostalih 10% voditelja UZ:

U sklopu odgovora na opisna pitanja, koordinatori su **voditeljice programa** „Dalmatinski suvenir“ procijenili iznimno pozitivno. Ukupno je 14 koordinatora dalo odgovor na ovo pitanje:

- *Sve pohvale za suradnju svim voditeljima programa.*
- *Odlična organizacija i razumijevanje tijekom provedbe.*
- *Bili su susretljivi i aktivni.*
- *Susretljivi u svakom trenutku.*
- *Profesionalni, susretljivi i ljubazni.*
- *Susretljivi, jasni u komunikaciji, spremni pomoći.*
- *Jednostavna, jasna, ugodna i ljubazna komunikacija.*
- *Voditelji programa jako su ljubazni te su nam brzo i jasno odgovorili na naše upite.*
- *Pohvale za rad.*
- *Kao i svake godine iznimno sam zadovoljna suradnjom s voditeljima koji su pri Centru izvrsnosti. Komunikacija je jako dobra, u odgovoru na bilo koji upit dobijem odgovor odmah. IZNIMNO SAM ZADOVOLJNA OSTVARENOM SURADNJOM S VODITELJIMA PROGRAMA!!!*

3.4. Dojmovi učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika

Iskreno su nas zanimali i dojmovi svih uključenih. Stoga smo voditelje UZ zamolili da nam u upitniku navedu i dojmove učenika i uključenih odgojno-obrazovnih djelatnika, kako bismo provjerili jesu li usmeni komentari koje smo dobivali s različitih strana zaista tako pozitivni, ali i da dobijemo ideje za unaprjeđenje.

3.4.1. Učenici

Ukupno je 16 voditelja UZ podijelilo dojmove učenika i oni su svi pozitivni, pri čemu su učenici najčešće ili zadovoljni ili prezadovoljni. Prenosimo većinu:

- *Učenici su prezadovoljni s organizacijom cijelog programa.*
- *Oduševljeni su.*
- *Učenici su uglavnom zadovoljni.*

- *Zadovoljno su sudjelovali u realizaciji projekta.*
- *Prezadovoljni.*
- *Učenici su bili jako motivirani. Kako su oni ustvari stvarali proizvod, jako im se sviđelo i već imaju ideje za sljedeću školsku godinu.*
- *Zanimljivo, baštinski osmišljeno.*
- *Iskustvo koje svi žele ponoviti, vole raditi na projektu.*
- *Učenicima se posebno sviđa prezentacija na Festivalu izvrsnosti (razgledavanje proizvoda ostalih zadruga, upoznavanje s učenicima i druženje).*
- *Učenici su najviše uživali u izradi proizvoda, a sredstva Centra su ih dodatno motivirala. Također, jako zabavnim su opisali predstavljanje proizvoda i prijenos uživo.*
- *Učenicima nije bilo zahtjevno izraditi suvenire, prakticirali su suradničko učenje, stekli su iskustvo izrade cjelovitog proizvoda koji naš grad dosad nije imao u ponudi.*
- *Zanimljivo, izazovno.*
- *Učenici su jako sretni što su mogli doprinijeti stvaranju jednog malog, ali opet drugačijeg suvenira koji prikazuje njihov grad - kulturne znamenitosti.*
- *Učenici prezadovoljni, njihov rad je prezentiran izvan naše škole, vidljiva je reakcija na trud i rad učenika.*

3.4.2. Odgojno obrazovni djelatnici

Kao i kod dojmova učenika, dojmovi su uglavnom pozitivni, iako malo manje nego učenički i prenosimo većinu:

- *Kolege također prezadovoljni.*
- *Odgojno-obrazovni djelatnici bili su inspirirani i u radu su surađivali, ali nitko od nas nije bilo zadovoljan iznosom sredstava koje smo dobili za potrebe ovog projekta.*
- *Zadovoljni su djelatnici u uključenost u projekt.*
- *Bili su dobri.*
- *Zadovoljni programom.*
- *Zadovoljni.*

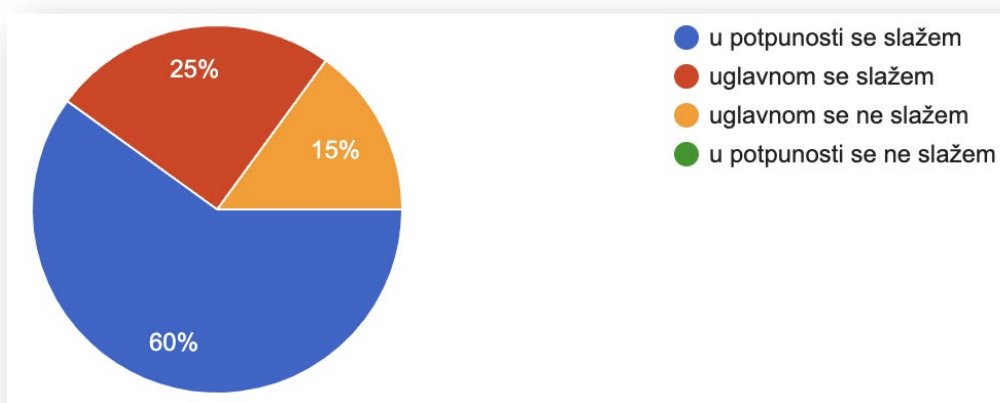

- *Poveznica s krajem u kojem radimo, živimo.*
- *Program u kojem bi ponovno sudjelovali, lako uklopiv u planirane aktivnosti i kurikulum.*
- *Ove godine nije sudjelovalo puno djelatnika, ali oni koji nisu sudjelovali temeljem prezentacija i rezultata potaknuti su da ubuduće sudjeluju.*
- *Uglavnom su svi jako zadovoljni vašim sadržajima koje nudite i suradnjom.*
- *Zanimljivo, izazovno, prilika za naučiti nove tehnike izrade suvenira koje se mogu koristiti i van projekta.*
- *Kolege koje su sudjelovale u provedbi projekta su jako zadovoljne i rado bi i sljedeće godine ponovili i proživjeli ovo iskustvo gdje se razvija kreativnost, ali i gdje se posebno vrednuje ista.*
- *Zadovoljni su djelatnici jer su im bila omogućena sredstva za osmišljeni proizvod.*

3.5. Samoprocjena voditelja UZ

Ove godine dodali smo i nekoliko pitanja koja se odnose na samoprocjenu voditelja UZ, odnosno na to jesu li kao koordinatori u programu Dalmatinski suvenir stekli određena nova znanja i vještine.

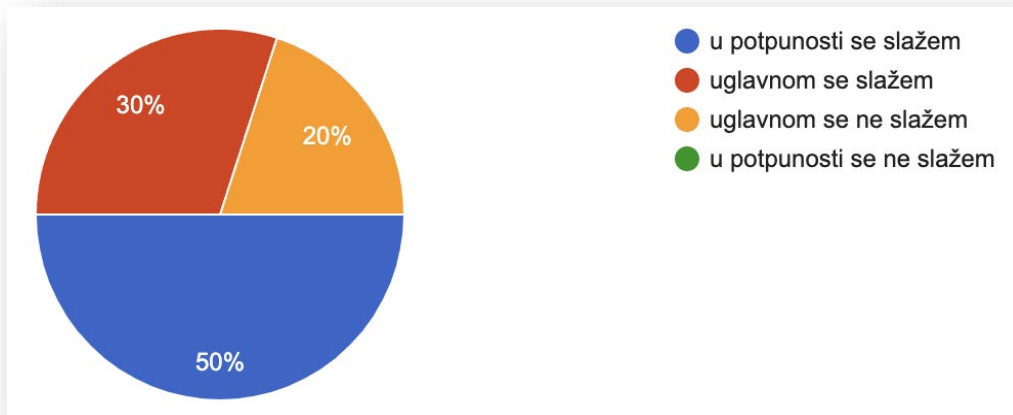

Slika 8.: Prikaz procjena voditelja UZ na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz STEM područja.“

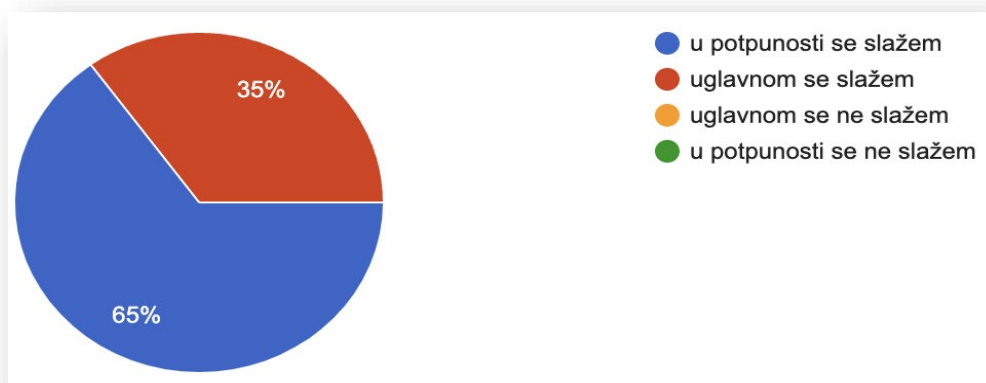

Većina voditelja UZ, njih 60%, u potpunosti se slažu s tvrdnjom da su kroz provedbu projekta stekli nova znanja i vještine iz STEM područja, s čime se uglavnom slaže još 25% voditelja UZ. Ostalih 15% se uglavnom ne slaže s navedenim.

Slika 9.: Prikaz procjena voditelja UZ na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz područja IKT-a.“

Procjene koordinatora slične su i za znanja i vještine u području IKT-a. Ukupno 50% koordinatora u potpunosti se slaže s tvrdnjom da su kroz provedbu projekta stekli nova znanja i vještine u području IKT-a, a još ih se 39% s time uglavnom slaže. Preostalih 20% se s navedenim uglavnom ne slaže.

Slika 10.: Prikaz procjena voditelja UZ na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz područja poduzetništva i aktivnog građanstva.“

Ukupno se 65% koordinatora u potpunosti te 35% uglavnom slaže s tvrdnjom da su kroz provedbu projekta stekli nova znanja i vještine iz područja poduzetništva i aktivnog građanstva.

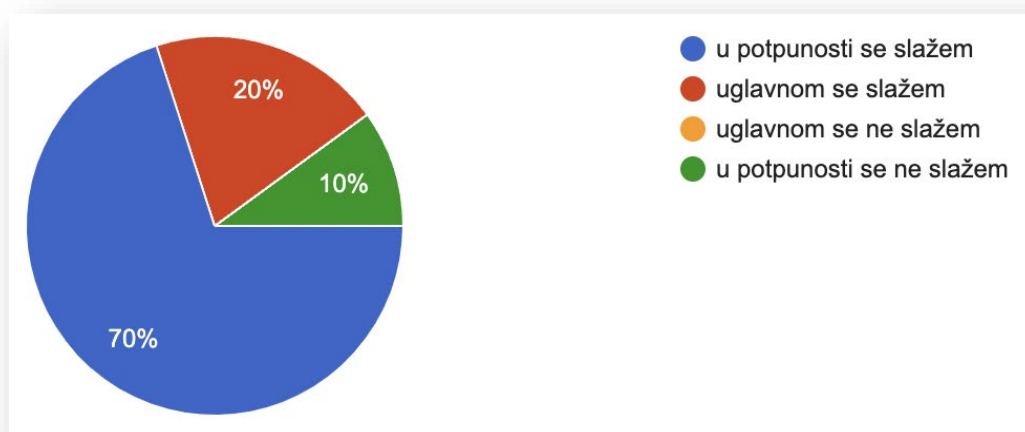
U opisnom pitanju **Ukoliko ste kroz provedbu projekta stekli znanja ili razvili vještine u nekom drugom području, navedite ih** samo su dva odgovora:

- *Komunikacije, suradnje, istraživanja baštine.*
- *Vještine u novom programu za 3D modeliranje 'Skatch up'.*

Na pitanje planiraju li dalje koristiti stečena znanja i vještine u svakodnevnom radu s učenicima i u drugim poslovima u području odgoja i obrazovanja, koordinatori odgovaraju da i već primjenjujem.

3.6. Osvrt na cjelokupni program

Na kraju evaluacije, voditelji UZ su imali priliku osvrnuti se na cjelokupni program i pridonijeti njegovu unapređenju svojim prijedlozima i komentarima. Za početak nas je zanimalo što voditelji misle o organizaciji preuzimanja suvenira, koji se dostavljaju u prostore CI SDŽ.

Slika 11.: Prikaz odgovora voditelja UZ na tvrdnju: „Preuzimanje proizvoda Dalmatinskog suvenira dobro je organizirano“

S navedenom tvrdnjom u potpunosti se slaže 70% koordinatora, njih 20% se uglavnom slaže, dok se 10% koordinatora uglavnom ne slaže.

U programu Dalmatinski suvenir, voditeljima UZ posebno se sviđa:

- *Uključivanje djece u program.*
- *Sviđa mi se ideja i poticaji na kreativnost/stvaranje.*
- *Razmjena iskustava i upoznavanje s drugim djelatnicima te razvoj novih ideja.*
- *Veliki broj učesnika.*
- *...što pruža slobodu u idejama i realizaciji suvenira, nema posebnih zahtjeva i uvjeta oko proizvoda i što traje skoro cijelu školsku godinu pa imamo vremena sve pripremiti.*
- *Dugi vremenski period za izradu proizvoda.*
- *Super je što zadruge imaju tu mogućnost i zaista učenici mogu odraditi sve sami uz nadgledanje učitelja.*
- *Mogućnost plasiranja vlastitog proizvoda i dalje od lokalne sredine.*
- *Susretljivost i organizacija voditelja prilikom preuzimanja proizvoda, jasno definirani kriteriji i rokovi programa, razumljive upute svakako doprinose kvaliteti programa. Program je lako provodljiv u školi, potiče razvoj poduzetničkih vještina te rad Učeničkih zadruga. Program dodatno povezuje lokalnu zajednicu i školu kroz izvođenje aktivnosti.*
- *Poticanje učenika na kreativnost u smislu osmišljavanja i izrade suvenira.*
- *Jasni odgovori na moje mail upite.*
- *Dovoljna količina vremena za odraditi sve planirane aktivnosti, nije bilo mnogo administracije.*
- *Umanjena papirologija.*
- *Osobno sam zadovoljna načinom na koji se ostvaruje suradnja između djelatnika škole i CI SDŽ tj. djelatnika istih. Svakako bih istaknula i uključenost naših učenika te njihovo zadovoljstvo u stvaranju novih proizvoda.*

Kod odgovora na pitanje što im se u **programu ne sviđa**, ima nešto primjedbi koje se odnose na zahtjeve u vezi sufinanciranja preko projekta Jadranski PAN RZC:

- *Nije nam se svidjelo što smo imali manjak sredstava. Prvo ste tražili, ako je moguće, da se do kraja 12. mjeseca potroše sredstva koja smo dobili, međutim, nama nije bilo materijala za naručiti pa smo naknadno. Dva dana prije Festivala izvrsnosti šaljete e-mail kako prijevoz možemo financirati iz dobivenih sredstava, a nismo imali ni za materijal. Za dostavu proizvoda smo se isto morali sami organizirati i samo zbog toga ići u Split.*
- *Ne sviđa mi se što nije bilo natjecanja u kategoriji Dalmatinski suvenir.*
- *Promjene u odnosu na prethodne godine o kojima smo bili obaviješteni zaista u zadnji čas.*
- *Nisko postavljena "letvica" za najviši iznos vrijednosti proizvoda.*
- *Ako nešto baš moram istaknuti, iznijet ću mišljenje kolega. Uglavnom im je smetalo što moramo sredstva potrošiti do određenog roka.*
- *Vrijeme izvedbe Festivala izvrsnosti.*

Prijedloga za unaprjeđenje programa Dalmatinski suvenir je samo par:

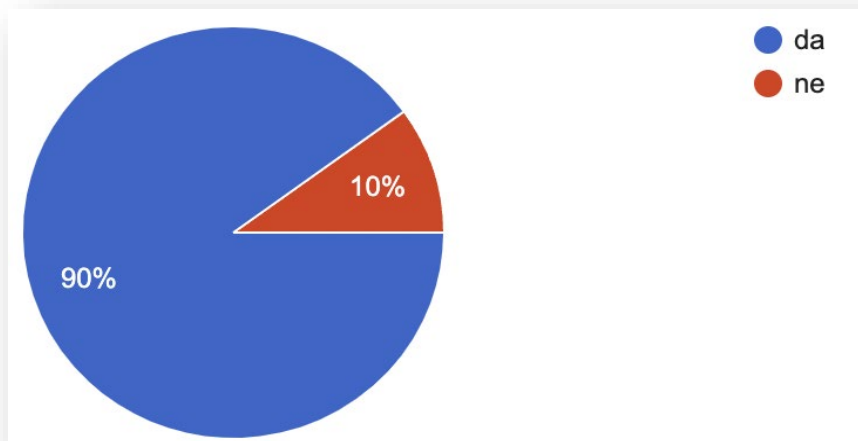
- *Molim da organizirate nekog vašeg djelatnika koji će obići prijavljene škole i preuzeti proizvode ugovorene kroz program.*
- *Za program "Dalmatinski suvenir" potrebno je osigurati više sredstava.*
- *Više podjela nagrada, možda i kojem drugom obliku: npr. putovanja i sl.*
- *Generalno, samo nastavite dalje s ovim programom.*
- *Prostor dvorane utjecao je na broj sudionika koji nisu ostali do kraja, zvuk nije bio raspoređen podjednako u dvorani, a naš "šušur" je ostajao u zraku za razliku od otvorenog prostora Salone. Vode je bilo što ste dobro odreagirali.*
- *Mogućnost prezentacije ne samo na Festivalu izvrsnosti već pokušati organizirati i susrete u samim školama.*
- *Pri financiranju projekta uzeti u obzir udaljenost pojedinih škola koje sudjeluju u projektu te dodatno financirati prijevoz.*

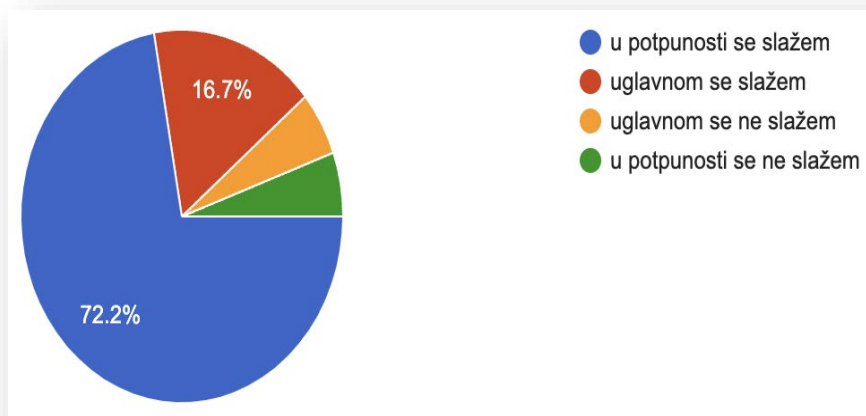
- *Samo nastaviti u ovom smjeru i svi ćemo biti sretni.*

3.7. Festival izvrsnosti

Slika 12.: Prikaz odgovora voditelja UZ na tvrdnju: „*Sudjelovali smo na Festivalu izvrsnosti*“

Od ukupno 20 voditelja koji su popunili upitnik, 90% ih je sudjelovalo na Festivalu izvrsnosti, dok njih 10% nije bilo prisutno.

Slika 13.: Prikaz odgovora voditelja UZ na tvrdnju: „*Festival izvrsnosti bio je kvalitetno i profesionalno organiziran*“

S navedenom tvrdnjom u potpunosti se slaže 73% vođitelja (što je značajno više od prošlogodišnjih 25%), njih 17% se uglavnom slaže, dok se po 5% vođitelja uglavnom i u potpunosti ne slaže.

Prikaz odgovora na otvoreno pitanje : „Na Festivalu izvrsnosti posebno mi se sviđelo“:

Odgovor na ovu tvrdnju dalo je 13 vođitelja:

- *Uključivanje učenika u predstavljanje proizvoda.*
- *Organizacija, atmosfera i kreativnost.*
- *Sviđelo mi se sudjelovanje dosta Škola i Učeničkih zadruga.*
- *Prezentacija projekata i upoznavanje s drugim sudionicima.*
- *Veliki broj sudionika.*
- *Pozitivna atmosfera.*
- *Organizacija je bila dobra, prostora za izlaganje proizvoda je bilo dovoljno. Na vremenske neprilike ne možemo utjecati.*
- *Predstavljanje po štandovima.*
- *Spremnost organizatora na brzu reakciju i organizaciju zbog vremenskih neprilika. Susretljivost organizatora.*
- *Hodogram aktivnosti - prezentacije, javljanje sa štandova - izvrsno zamišljeno i provedeno, prostor.*
- *Što je sve izgledalo dobro iako su promijenili lokaciju.*
- *Prilika za upoznavanje kolega i novih ideja.*
- *Posebno je bilo lijepo da se učenici mogu družiti, vođitelji izmijeniti iskustva, vidjeti sve ostale sudionike projekta.....*

Na Festivalu izvrsnosti nije mi se sviđelo:

Odgovor na ovo pitanje dalo je 10 vođitelja i radi se o konstruktivnim kritikama koje ćemo pokušati uzeti u obzir prilikom planiranja Festivala izvrsnosti iduće godine:

- *Organizacija nije bila na nivou kojeg smo očekivali. Razumljivo nam je da smo zbog*

vremenskih neprilika bili u zatvorenom prostoru, ali to je stvaralo veliku buku. Jedino pozdravi i govori na otvaranju mogli su se čuti, ostalo je bila samo buka. Škole koje su sudjelovale u programu "Čuvari baštine" predstavljale su se na pozornici, a "Dalmatinski suvenir" se trebao javljati sa štandova. Međutim, škole koje su se predstavljale na pozornici dobile su priliku i javljanje sa štandova i to prije nego su se predstavile škole za "Dalmatinski suvenir" što znači da su neke škole imale priliku predstavljanja dva puta, a neke jednom i to na samom kraju kad više skoro pa i nije bilo posjetitelja. Također, nije u redu bilo da se škole koje su se predstavljale na kraju nemaju ni vremena za predstavljanje kao neke druge škole. Ne zašto smo trebali pripremati govornika za predstavljanje kad nisu imali ni priliku kvalitetno se predstaviti. Također, mišljenja smo da ni vrijeme nije prikladno za učenike pogotovo za nas iz udaljenijih mjesta.

- *Potrebno je da javnost više bude uključena.*
- *što nije bilo organizirano natjecanje iz kategorije Dalmatinski suvenir.*
- *Malo je bilo problema s ozvučenjem.*
- *Zvuk; "šušur" u ariji koji je onemogućavao jasnije čuti predstavljanje na bini.*
- *Tijekom izlaganja i predstavljanja učeničkih radova velik broj izlagača čim se predstavi napušta svoje mjesto. Taj čin svakako ne djeluje poticajno na ostale sudionike programa. Svi sudionici prilikom predstavljanja trebali bi ostati do kraja aktivnosti. U ostalim koracima izvođenja programa nemamo primjedbi samo pohvale.*
- *Za vrijeme prezentiranja projekata vrlo malo slušatelja u publici, prilična buka.*
- *Sve je bilo zbilja dobro pripremljeno, ali imali smo problem oko organizacije prijevoza. Možda biste nam na neki način mogli pomoći, kako bismo se organizirali te po tri zadruga koje dolaze iz istog smjera podijelile troškove prijevoza.*
- *Vrijeme izvedbe te detaljna informiranost o utvrđivanju ranga pojedinih zadruga.*

Prijedlozi za organizaciju Festivala izvrsnosti iduće godine:

Prijedloge za organizaciju Festivala iduće godine je dalo nekoliko voditelja:

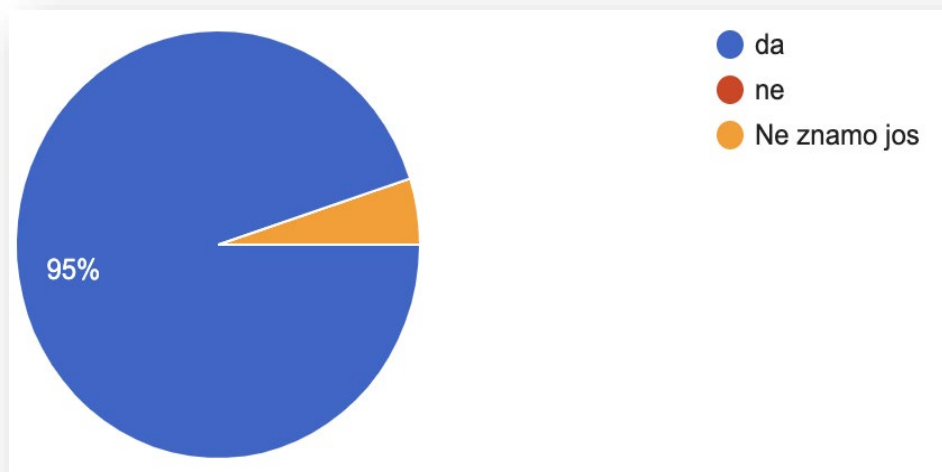
- *Nadamo se lijepom vremenu pa da budemo u Gradini.*

- *Trebale bi se sve Škole predstavljati na pozornici, tj. da svi imaju istu priliku. Gosti koji drže govore trebali bi ostati do samog kraja.*
- *Više nagradakoje će motivirati učenike.*
- *Na otvorenom kao i 2022. ako bude moguće; participirati u prijevozu, odvojiti sredstva u dogovoru sa županijom*
- *Novim sudionicima navedite da ponesu hranu jer nema trgovine u blizini.*

3.8. Zaključne napomene voditelja UZ

Slika 14.: Prikaz odgovora voditelja UZ na tvrdnju: „Naša zadruga prijavit će se za sudjelovanje u programu Dalmatinski suvenir i iduće školske godine“

Najveći udio voditelja UZ, 95% odgovorilo je da će se i iduće školske godine prijaviti za sudjelovanje u programu Dalmatinski suvenir, dok njih 5% ne zna.

I za kraj, slobodni komentar dalo je nekoliko voditelja UZ:

- *Još jednom sve pohvale za suradnju.*
- *Možda ima komentara koji vam se neće svidjeti, ali sve je to kako biste dogodine bili bolji.*
- *Sve pohvale za organizatore.*

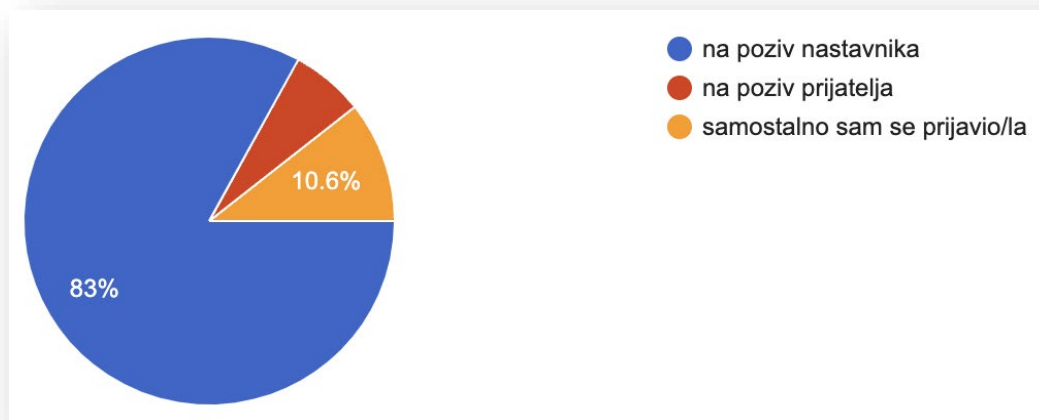

- *Hvala na izvrsnoj suradnji!*
- *Posebna pohvala gđi. Zorani Bašić Plazibat. Ljubazno, brzo i beskrajno strpljivo odgovara na sva pitanja!!!*
- *HVALA VAM!!!*

4. Evaluacija učenika

Evaluaciju programa Čuvari baštine ispunilo je 47 učenika, od prema navodima koordinatora 457, što bi značilo 10% sudionika ovogodišnjeg programa. Od toga je 83% djevojaka, a 17% mladića. Samo 15% su učenici srednjih škola, kojima je možda i jednostavnije popunjavati upitnike ove vrste, a velika većina su učenici osnovne škole, njih 85%.

Slika 15.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „U program Dalmatinski suvenir uključio/la sam se..”

Većina učenika u program Dalmatinski suvenir uključila se na poziv nastavnika, njih 83%, a samostalno se prijavilo njih 11%. Ostatak, 6% uključilo se na poziv prijatelja.

Na pitanje „U programu Dalmatinski suvenir naučio/la sam“, odgovor je dalo 34 učenika. Dio vještina koje učenici navode vezan je direktno za temu projekta pa su tako kroz različite projekte učenici naučili:

- *Preradi zelenih maslina.*

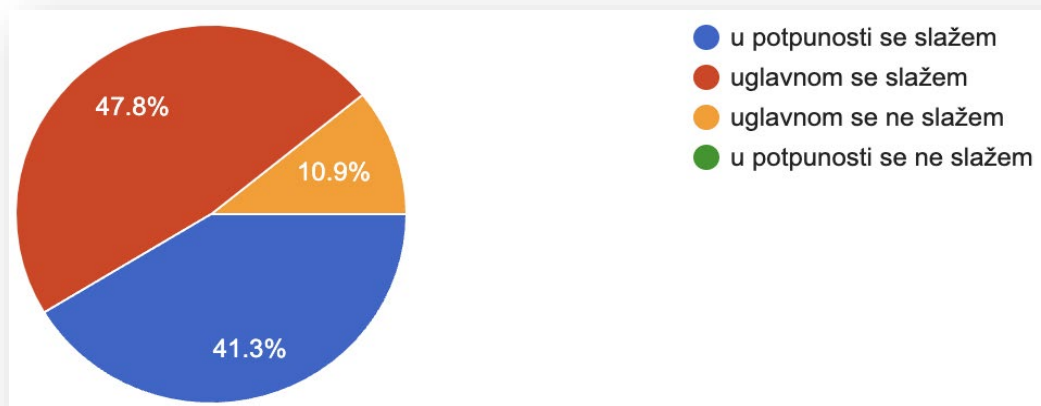
- *Ponešto o zanimljivostima naše Dalmacije.*
- *Nove informacije o Dalmatinskim običajima.*
- *Kako napraviti etikete za ulja.*
- *Staroj baštini i o suhozidima!!*
- *Izrađivati minijature grada Splita.*
- *Kako napraviti nevenovu mast.*
- *Naučila sam splitskoj narodnoj nošnji.*
- *Kako izraditi lutku od lavande.*
- *Kako izrađivati suvenire.*
- *Raditi ručne radove.*
- *Običaje svoga kraja.*
- *Raznim suvenirima i tradicijama. Osim konkretnih znanja i vještina, učenici su prepoznali i da su usvojili određene vještine koje su im korisne za život i cjeloživotno učenje kao i određene vrijednosti.*
- *Stvarati i kreirati ideje.*
- *Novi program za 3D modeliranje.*
- *Program sketch up koji se koristi na fakultetu, što mi je pomoglo za upotrebu tog u budućnosti.*
- *Naučila sam vrijednosti tradicije i poštivanja odraslih.*
- *Svašta novo o različitim stvarima.*
- *Kako je važno širiti znanje različitih mjesta.*
- *Kako kroz zabavu surađivati i prezentirati.*
- *Kako ima puno ideja na koji prikazati neke bitne događaje i uz to se zabaviti.*
- *Mnogo toga. U izradbi našeg proizvoda naučila sam preciznije bojati sitnije dijelove, prodavati proizvode i govoriti pred kamerom bez treme.*
- *Baštini i običajima naših krajeva.*
- *Prodavati proizvode.*
- *Izrađivati kule od glinamola, surađivati u skupini.*
- *Više cijeniti ručno rađene proizvode.*

- *Raditi naplavine.*
- *Recikliranje.*
- *Nove tehnike izrade rukotvorina.*
- *Mnogo novih i zanimljivih stvari.*
- *Stvarati nove proizvode i razvijati maštu.*

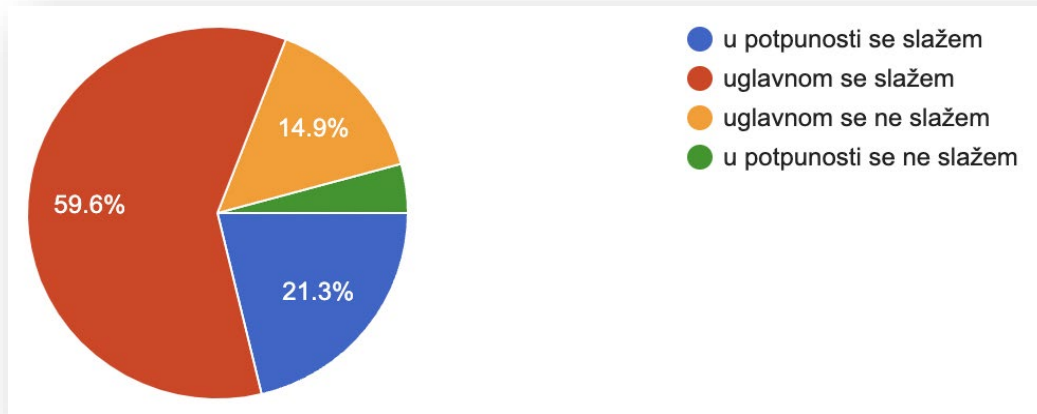
Kao i njihovi mentori, voditelji UZ, i učenici prepoznaju vještine koje su stekli kroz provedbu projekta, a koje se odnose na specifična područja, doduše u nešto manjoj mjeri.

Slika 16.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz STEM područja.“

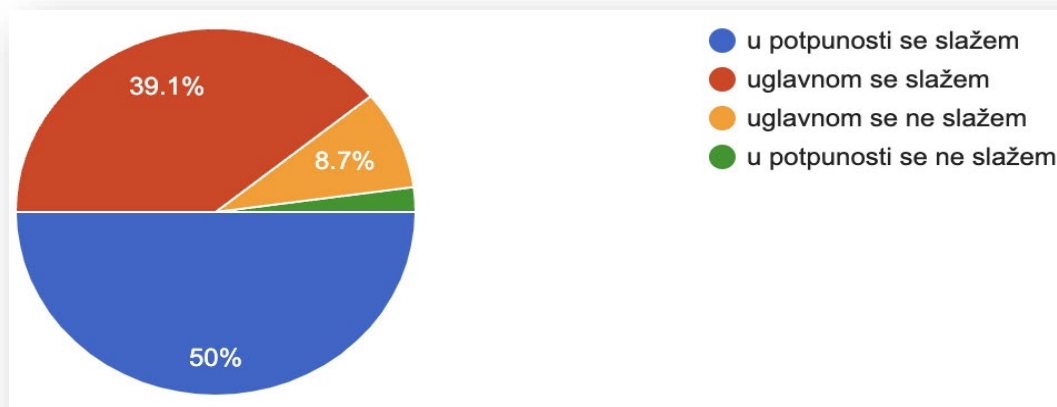
Ukupno se 41% učenika u potpunosti, a 48% uglavnom slaže s tvrdnjom da su kroz provedbu projekta stekli nova znanja i vještine iz STEM područja. S navedenim se uglavnom ne slaže 11% učenika koji su popunili upitnik.

Slika 17.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz područja IKT-a.“

Slično je i s područjem IKT-a, pri čemu se s tvrdnjom u potpunosti slaže 21% učenika, a 60% uglavnom. Uglavnom se ne slaže 15%, a u potpunosti 4% učenika.

Slika 18.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz područja poduzetništva i aktivnog građanstva.“

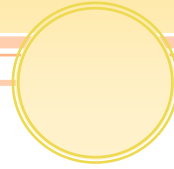
Najviše odgovora u potpunosti se slažem je kod pitanja o vještinama u području poduzetništva i aktivnog građanstva. Ukupno 50% učenika se u potpunosti i 39% uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom, dok se 8% učenika uglavnom ne slaže da su kroz projekt stekli nova znanja u ovim područjima. Ukupno 3% učenika se s navedenim u potpunosti ne slažu.

Na otvoreno pitanje **Misliš li da će ti stečena znanja i vještine biti korisne i primjenjive u svakodnevnom životu i učenju? Ako da, na koji način?** odgovor je dao 41 učenik i uglavnom su da, a dio učenika se potrudio i detaljno objasniti svoj odgovor:

- *Da, pogotovo u daljnjem školovanju.*
- *Mislim da hoće. Išli smo na dosta sastanaka koji su bilo potrebni zbog materijala koje smo trebale da bi smo napravili suvenir, naučila sam bolje komunicirati s ljudima. Naučila sam dosta novih stvari kao na primjer projektiranje, korištenje shetch up-a i što je najbitnije kao ekipa učenika i profesora smo se zabavili i guštali 😊*
- *Znam nešto novo!*
- *Da, jer možemo sami pokrenuti neki obrt.*
- *Da, jer ću znati o poljoprivredi i mogu se pokrenuti na obrt.*
- *Ako budem radila u nekoj firmi za pravljenje etiketa što ručno što kompjuterski,..*
- *Da. Volim učiti od starijih i primjenjivati to u svakodnevnom životu.*
- *Da, širimo naše znanje, više znamo.*
- *Da, npr. znat ćemo kako raditi domaće proizvode od kojih kada bi prodali dobili bi novac te imali funkcionalan život.*
- *Biti će mi sigurno zato što je uvijek znati nešto novo i učiti svaki dan nešto novo te to primjenjivati u svakidašnjem životu.*
- *Da, stečena znanja i vještine su neke osnovne stvari koje do sada nisam znala, ali sam saznala u programu Dalmatinskog suvenira. Od sada znam pravilno prodavati i predstavljati proizvode što mi je od velike koristi za budućnost.*
- *Mislim da da jer će mi te informacije omogućiti lakše i zanimljivije učenje.*
- *Mislim, poduzetništvo je vrlo bitno, a to je vještina koju sam definitivno stekla.*
- *Da, jer sam projektom stekla nova znanja o našem gradu Splitu.*
- *Da, imamo puno više vještina koje ćemo svakako nekada u životu iskoristiti.*
- *Da, imamo više znanja i vještina i to možemo koristiti bilo gdje i bilo kad.*
- *Da, jer ću imati više iskustva u razgovoru s ljudima.*
- *Naravno, u budućnosti sve više će nam trebati računalo što znači da će nam informatika sve više pomoći.*

- *Da, kako izraditi jednostavni plan proizvodnje.*
- *Da, zato što je bitno znati našu prošlost i običaje kako bi prenijeli idućim generacijama.*
- *Da za bolje sporazumijevanja s ljudima.*
- *Da, jer sam naučila kako prodaja izgleda.*
- *Da, zato što ću kasnije moći sam napraviti naplavine i prodavati ih.*
- *Da jer sam stekla nova znanja koja će mi trebati.*

S obzirom na stalno isticanje prednosti projektne nastave, zanimalo nas je i kako učenici vide ovakvu vrstu učenja pa smo postavili pitanje **U odnosu na redovnu nastavu, program Dalmatinski suvenir drugačiji je po tome što...** Na ovo otvoreno pitanje odgovor je dalo 39 učenika, pri čemu se najčešće pojavljuju odgovori zanimljivije je, zabavnije, kreativnije...:

- *Nam daje slobodu u izradi i kreiranju naših ideja i zamisli.*
- *Radimo po dogovoru, bezbrižnije je i više iznosimo vlastite ideje.*
- *Trebali smo iskoristiti našu kreativnu stranu kako bi prvobitno isplanirali što ćemo raditi za dalmatinski suvenir. Sastanci su trajali duplo kraće nego škola 😊*
- *Jer je ovo kreativni rad.*
- *Je zabavnije, ima više prakse nego nastave,..*
- *Svi predstavljamo nešto iz našega kraja nama bitno.*
- *Upoznajemo nove ljude redovno.*
- *Upoznajemo druge škole.*
- *Prikazuje sve isto kao i u školi samo na zanimljiviji način.*
- *Sam putovao, bilo je drugih učenika...*
- *Smo svi opušteniji dok izrađujemo i prodajemo proizvode . Nema mnogo ozbiljnosti kao na redovnoj nastavi, nego više zabave i smijeha.*
- *Doznajemo neke dodatne informacije o našim krajevima.*
- *Je zabavnije, učiš nešto što će ti biti potrebnije u životu od nekih školskih predmeta.*
- *Sudjeluju djeca i svi se upoznavaju i slažu.*

- *Nema učitelja i nije u školi.*
- *Nije stresno nego opušteno i zabavno.*
- *Zato što je kreativan i zanimljiv.*
- *Se nauči više detalja od nekim stvarima.*
- *Kroz zabavu učimo.*
- *Drugačiji je zato što se neke stvari mogu naučiti i zapamtiti na zabavan način.*
- *se družimo s ljudima.*
- *Radimo nešto šta nam se sviđa.*
- *Bilo je zabavnije.*
- *Je jako kreativan.*
- *Ne idemo u školu.*
- *U redovnoj nastavi nema izrađivanja nekih proizvoda koje se proizvode za projekt Dalmatinski suvenir.*

Na pitanje **U projektu Dalmatinski suvenir posebno mi se svidjelo...** odgovor je dalo 37 učenika. Njihovi odgovori mogu služiti kao motivacija svima koji se misle upuštati se u projektnu nastavu ili ne, jer učenici očitio cijene ovakav način rada, pri čemu im se najviše sviđa praktični rad, druženje i neke sasvim jedinstvene stvari:

- *Upoznavanje sa zavičajem.*
- *Sloboda izbora.*
- *Kao učenica strukovne škole predstavili smo suvenir koji je baš predstavljao našu struku, zanimanje. Svidjelo mi se kako smo proveli dane i kako je cjelokupna atmosfera i tijekom izrade i tijekom izložbe u Solinu.*
- *Timski rad.*
- *Predstavljanja škola i njihovi štandovi.*
- *Prodaja tih proizvoda.*
- *Ekipa.*
- *To sto je bilo raznih programa.*
- *Suradnja nas učenika te prodavanje suvenira.*
- *Što su svi bili puni ideja te što su nas pokušali naučiti nešto.*

- Što sam se zabavila i upoznala nove prijatelje, što su se sudionici (Čuvari baštine) na zanimljivi način predstavljali tijekom cijelog festivala .
- Predstavljanje učeničkih zadruga.
- To što su svi prijateljski nastrojeni.
- To sta su nas snimali za tv!!
- Druženje i upoznavanje novih prijatelja.
- Druženje s prijateljima i zajedničko učenje.
- Druženje i zajedničko učenje.
- Nova znanja i druženje.
- Pričati s ljudima i prodavati naše suvenire.
- Nas suvenir naša Marinka.
- Prodaja suvenira.
- Kreativnost.
- Upoznaješ nove prijatelje.

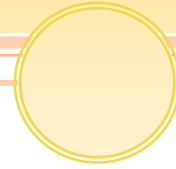
Na pitanje **U programu Dalmatinski suvenir nije mi se svidjelo** najčešći odgovor je *Sve mi se svidjelo*, a nekoliko je ostalih odgovora:

- *Nije mi se svidjelo što nismo dobili nagrade kao što su "Čuvari baštine" dobili što smatram da se dogodine treba napraviti.*
- *Štekanje mikrofona.*
- *Što se neke zadruge nisu baš potrudile za svoj proizvod.*
- *Organizacija i mjesto održavanja festivala.*
- *Sve mi se svidjelo i jedva čekam dogodine ponovo sudjelovati.*
- *Što nismo puno prodali suvenira.*
- *Može biti varanja.*
-

Na pitanje **Kada bi ti planirao/la ovaj program za iduću godinu, što bi promijenio/la?** najčešći odgovor je *Ništa*, a nekoliko je prijedloga:

- *Treba biti neko mjesto za kupiti hranu.*

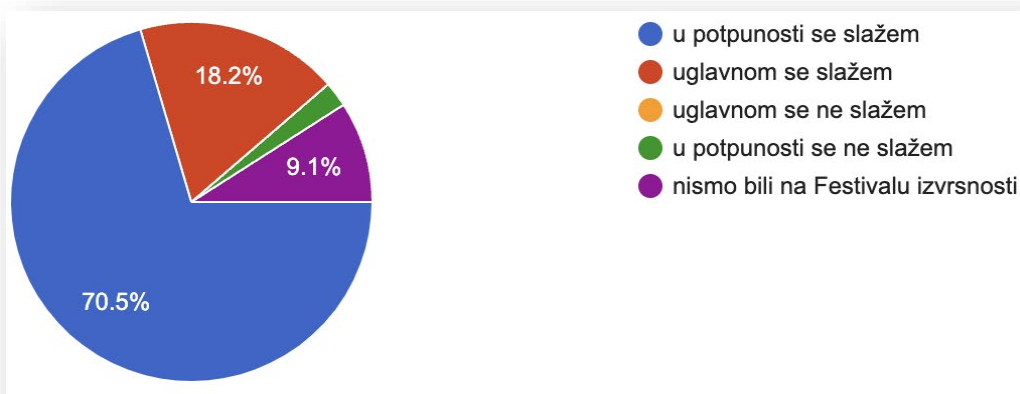

- *Neki novi uvjeti zbog već viđenih ideja.*
- *Biti kreativniji i osmisliti nešto što nitko ne bi.*
- *Da radimo što više proizvoda.*
- *Promijenila bih da svi imamo neku određenu temu i ideju te da svi napravimo to na svoj način.*
- *Promijenila bih lokaciju jer je ove godine bilo u školskoj dvorani gdje je bilo sparno, ali to je bilo zbog kiše. Željela bih da sudionici dobiju panoje kako bi mogli što bolje predstaviti svoje proizvode.*
- *Malo bih bolje organizirala cijeli program jer dok smo mi prvi put imali javljanje sa štanda nas se nije moglo čuti jer se u isto vrijeme održavalo predstavljanje zadruga na pozornici.*
- *Upečatljivije mjesto & da i vi možete kupiti nase proizvode.*
- *Uključila bih slavlje nakon.*
- *Više terenske nastave.*
- *Proširila bih asortiman za prezentaciju i prodaju.*
- *Da budemo u većoj dvorani da može stati više škola.*
- *Da je obavezan predmet.*

4.1. Festival izvrsnosti

Učenici su imali priliku podijeliti s nama i svoje dojmove sa Festivala izvrsnosti.

Slika 19.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „Festival izvrsnosti na kojem su predstavljeni projekti bio je zanimljiv i drago mi je što smo sudjelovali na njemu.“

Ukupno 71% učenika u potpunosti se slaže s navedenom tvrdnjom, a 18% uglavnom. S tvrdnjom se u potpunosti ne slaže jedan učenik. Preostalih 9% učenika navodi da nisu bili na Festivalu izvrsnosti.

Iz opisnih odgovora može se zaključiti da se učenicima jako sviđa sudjelovanje na Festivalu izvrsnosti, a najčešći odgovor je sve. Od ostalih odgovora ističu se:

- *Ekipa, cijela atmosfera, hrana 😊, igre pogađanja.*
- *Programi na pozornici.*
- *Tradicija drugih škola.*
- *Što su se uglavnom svi potrudili za svoj proizvod i pokazali to.*
- *Ozračje koje je oko nas bilo. Veselje, smijeh i ponos.*
- *Poruka koju su nam prenijele učeničke zadruge.*
- *Neka hrana je bila besplatna !!*
- *Druženje s prijateljima.*
- *Upoznavanje drugih škola.*
- *Prodavanje.*
- *Što sam naučila neke detalje od suvenira drugih škola.*
- *Samo izrađene naušnice.*
- *Predstavljanje naše baštine.*
- *Različiti dalmatinski suveniri.*
- *Mjesto događanja.*

Učenicima se vrlo malo toga nije sviđelo, najčešći odgovor je sve je bilo dobro, a ostali komentari su dosta šaroliki:

- *Oprema i uređenje.*
- *Zvuk jer je prekidao i neka videa se nisu upalila ili im je duže trebalo.*

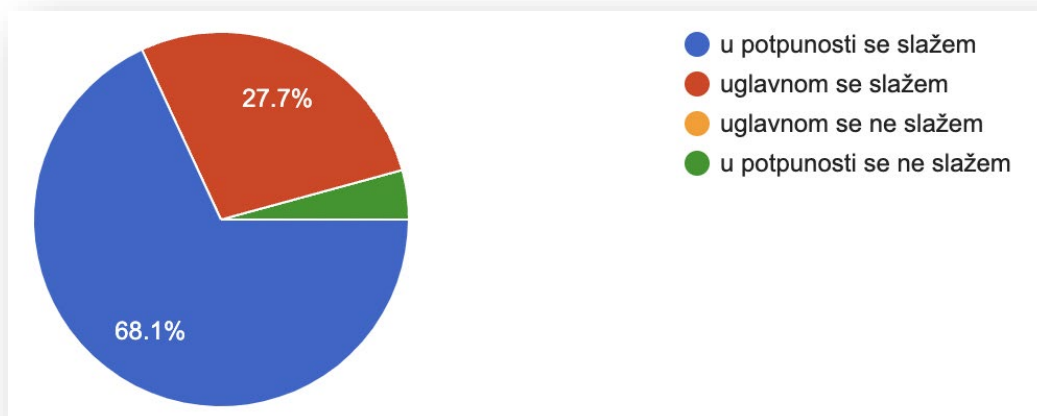

- *Organizacija.*
- *Losa organizacija.*
- *Što sudionici nisu dobili panoe za predstaviti svoje proizvode.*
- *Traje do kasno.*

Prijedlozi za unaprjeđenje dosta su zanimljivi:

- *Drugo okruženje.*
- *Popraviti zvuk i prezentacije.*
- *Sve isto.*
- *Janjetina.*
- *Predložila bih da uz stolove budu i panoi kako bi sudionici mogli što bolje predstaviti svoje proizvode.*
- *Nema ih, neka ostane sve kako je i bilo.*
- *Negdje na splitskoj rivi.*
- *Zanimljiviji voditelj.*
- *Veći prostor.*
- *Da ostane ovako kako je bilo i ove godine.*
- *Prodaja veće količine suvenira.*

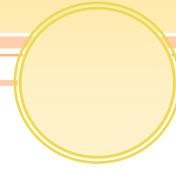

Slika 20.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „*Volio/la bih sudjelovati u programu Dalmatinski suvenir i iduće godine*“

Većina učenika koja je popunila upitnik, njih 68%, voljelo bi sudjelovati u programu Dalmatinski suvenir i iduće godine, s čime se uglavnom slaže još 28% učenika, dok se 4% učenika uglavnom ne slaže.

5. Zaključak

Program Dalmatinski suvenir provodi se četvrtu godinu za redom i od samih početaka pokazao se kao uspješan i dobro osmišljen koncept. Primjer je kako dobra organizacija na razini škole, u ovom slučaju u postojećim učeničkim zadrugama, može predstavljati osnovu za razvoj brojnih kompetencija i učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika. Interes za sudjelovanjem je velik, a projekti su sve kreativniji. Dojmovi uključenih, i voditelja UZ i učenika, jako su pozitivni. Komentari učenika koje smo ove godine uvrstili u evaluaciju čine nam se posebno značajni i inspirativni jer pokazuju sve dobrobiti ovakvog jednog pristupa stjecanju znanja i vještina.

U narednim godinama potrebno je dalje razvijati program, pri čemu će se svakako u obzir uzeti i podaci prikupljeni ovom evaluacijom, a nama svakako ostaje osjećaj ispunjenosti ovako lijepim komentarima sudionika programa.

